

ОПШТИНА МОДРИЧА

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА
УНАПРЕЂЕЊЕ ПОЛОЖАЈА РОМСКЕ
ПОПУЛАЦИЈЕ
НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ МОДРИЧА**

за период 2019-2023. година

Јун, 2019. године

САДРЖАЈ:

1.	Уводна разматрања	стр. 4
2.	Основни подаци о општини	стр. 5
3.	Анализа положаја ромске популације	стр. 7
4.	Методологија	стр. 11
5.	Циљеви за унапређење положаја ромске популације по дефинисаним областима	стр. 13
5.1.	Образовање	стр. 13
5.2.	Запошљавање	стр. 14
5.3.	Просторно уређење, становање и заштита околине	стр. 15
5.4.	Укључивање Рома у друштвени живот	стр. 16
6.	Табеларни преглед дефинисаних циљева	стр. 17
7.	Мониторинг и праћење реализације Локалног акционог плана	стр. 21

1. Уводна разматрања

Локални акциони план за унапређење положаја ромске популације је документ који на плански и систематичан начин разматра положај и проблеме ромске популације на подручју општине са приједлогом мјера за побољшањем услова њиховог живота. Акциони план општине Модрича је израђен у сарадњи са Мисијом ОСЦЕ-а у Босни и Херцеговини.

Сам документ представља дефинисање конкретних корака и смјерница рјешавања потреба ромске популације кроз ангажовање капацитета свих релевантних актера у заједници. Роми су најбројнија национална мањина у Босни и Херцеговини и Републици Српској, а према доступним подацима добијеним у оквиру процеса евидентирања ромских потреба, Роми су и најугроженија национална мањина према свим друштвеним параметрима који се узимају у обзир приликом процјењивања социјалног статуса неке заједнице или друштвене групе.

Неповољан социоекономски положај Рома узрокован је дубоко укоријењеним социјалним проблемима повезаним са сиромаштвом, ниским степеном образовања, високом стопом незапослености, неодговарајућим условима живота и становања и лошим здравственим статусом, те повезано с тим, здравствена слика популације је лоша што за посљедицу има већу стопу смртности и нижа очекивања везана за дужину животног вијека

Израђен Локални акциони план за Роме је и услов за аплицирање приједлога пројеката ка донаторима за добијање новчаних средстава у циљу смањења угрожености и побољшања положаја Рома.

Законски оквир за израду овог плана на нивоу Републике Српске је Устав РС и Закон о заштити припадника националних мањина („Службени гласник Републике Српске“ број 2/05) којим се уређују права и обавезе припадника националних мањина у Републици Српској и обавезе органа власти у Републици Српској да поштују и штите, очувају и развијају етнички, културни, језички и вјерски идентитет сваког припадника националне мањине у РС, који је држављанин БиХ и РС. Национална мањина у смислу овог закона је дио становништва – држављана БиХ и РС који не припадају ни једном од конститутивних народа, а сачињавају је грађани истог или сличног

етничког поријекла, исте или сличне традиције, обичаја, вјеровања, језика, културе и духовности и блиске или сродне историјске прошлости и других карактеристика.

Локални акциони план за Роме је у складу са Стратегијом развоја општине Модрича за период 2017-2026. године. Стратегија је израђена уз пуно учешће јавног, приватног и невладиног сектора. Сврха документа је да информише свеукупну јавност и приватни сектор о развојном путу Општине, те представља основу за израду детаљних планова и програма у појединим секторима, креира основу за праћење напретка и охрабрује сарадњу и договор у планирању различитих нивоа власти и друштвено-економских партнера.

2. Општи подаци о општини Модрича

Општина Модрич са површином од 363 km² налази се у сјевероисточном дијелу Босне и Херцеговине. Има веома повољан положај са становишта развоја саобраћаја, јер је једно од важнијих саобраћајних чворишта на територији Републике Српске. Територија општине је подијелена у 24 мјесне заједнице у којима живи укупно 23995 становника.

Модрича се налази на ријеци Босни, 20 km узводно од њеног ушћа у ријеку Саву код Шамца, а по географском положају припада појасу умјерено-континенталне климе. Подручје општине Модрича распрострањено је на три географска подручја захватајући по мањи дио свакога од њих:

- Дио равнице босанске Посавине са дијелом долине ријеке Босне,
- Подручје масива планине Вучијак на лијевој обали ријеке Босне,
- Подручје масива планине Требаве на десној страни ријеке Босне.

Први човјек на овом подручју појавио се током старог каменог доба – палеолита, а прво насеље је настало прије 4500 година, на Доборском бријегу, које тада постаје центар овог краја. Назив Модрича постоји преко 840 година, а први пут се спомиње у Повељи угарског краља Беле IV. 20.07.1244. године.

Дан општине МОдрича је 28. Јун – Видовдан који се прославља као дан ослобођења Модриче у протеклом рту. У поводу Видовданске седмице организује се низ пријема и амнифестација (хуманитарних, културних и спортских).

Општина Модрича је била и данас је позната као „Град спорта“. То је здрава средина у којој постоји велики број спортских организација и удружења, а одбојка и фудбал су остварили најзначајније резултате.

На подручју општине Модрича постоје сљедеће образовне институције: јавна предшколска установа, двије градске централне основне школе, у које је укључено шеснаест подручних основних школа из сеоских мјесних заједница и Средњошколски центар у коме се образују ученици за занимања трећег и четвртог степена.

Културно-информативни садржаји општине Модрича одржавају се у оквиру Српског културног центра у коме се налази Плава сала капацитета 250 особа, намијењена за организовање конференција и сценских перформанси, позоришних представа, Ту су још и градска библиотека са преко 30000 наслова, као и Кино сала која је идеална за одржавање филмских и позоришних пројекција, концерата и разних других програмских садржаја, као и мање просторије капацитета до 50 особа у којима се одржавају књижевне вечери, јавне трибине, радионице, семинари и разне промоције. Сам хол и ходници пружају могућности излагања слика и осталих умјетничких предмета попут ручних радова, икона, предмета нађених приликом археолошких ископавања и др. Уређена Љетна бина СКЦ пружа могућности за одржавањем различитих културних манифестација под ведрим небом. У оквиру ове институције културе смештен је и једини медиј на територији општине - Радио РС - Студио Модрича, који пружа могућност информисања цијеле заједнице.

Један од најперспективнијих природних ресурса општине Модрича је дуга њива – излетиште и ваздушна бања на планини Требава која се протеже на надморској висини од 400 до 644 метра. Дуга Њива богата је бјелогоричним и црногоричним шумама, истакнутим изворима питке воде, разноврсним биљним и животињским свијетом са сталним ваздушним струјањима која представљају важан терморегулациони фактор због којег је ваздух увијек чист. Љети је излетиште на Дугој Њиви погодно за камповање, излете, шетње, бициклизам, сакупљање љековитог биља, лов и риболов, док је у зимском периоду идеална за уживање у сњезним активностима.

Прекретницу у развоју туризма општине Модрича представља и проглашење цркве Светог Лазара и Светих Српских Новомученика на Дугој њиви 2007. Године у манастир, чиме је ово подручје постало један од религијских центара Републике Српске.

Општина Модрича изразито је богата плодном земљом и малим водотоцима, а са друге стране, Модрича је и град са значајном индустријском традицијом. Поред Рафинерије уља која је главни покретач азвоја привреде и заштитни симбол града, у Модричи су развијене и друге гране индустрије као што су обућарска, текстилна, хемијска, дрвна, производња хране, пића и друге.

3. Анализа положаја ромске популације

Укупан број становника општине Модрича, према извјештају Завода за статистику РС износи 23995, од тог броја 309 лица се изјашњава као припадници ромске националности. Они живе сконцентрисани у четири насеља (Стражевац, Поток махала, Жељезничка станица и Ахметовача) у градској мјесној заједници Модрича 2. Најбројнија су национална мањина на подручју општине. Радно способно становништво се углавном бави прикупљањем секундарних сировина, а врло мали број се бави предузетништвом.

Општина Модрича укључује све више Рома у све друштвене токове, нарочито у домену образовања и запошљавања, те кориштења услуга социјалне и здравствене заштите.

Центар за социјални рад Модрича је крајем 2005. и почетком 2006. године урадио комплетну социјалну карту ромске популације (до тада нисмо располагали адекватним подацима о овој популацији) на основу које су предузети даљи кораци у смислу унапређења положаја Рома. У истој години повећан је број корисника дјечијег додатка за 80% као резултат уписа Рома у матичне књиге. Од тада па све до данас сва ромска дјеца су уписана у матичне књиге и сви корисници остварују права из социјалне и дјечије заштите.

Дјеца без родитељског старања стављена су под старатељство ради заштите и смјештена су у хранитељске породице.

Центар за социјални рад је у сарадњи са Министарством за људска права и избјеглице БиХ успоставио информациони систем о потребама Рома и ромских домаћинстава. Под називом „Евиденција ромских потреба“. У евиденцији се налазе обрађени подаци о потребама Рома са циљем унапређења њиховог положаја. Податке из евиденције користи Центар, те државне, ентитетске и локалне власти.

Међуетничка клима на подручју општине је одлична, уопште не постоји дискриминација на етничкој основи. Сви Роми имају апсолутна иста права као и припадници других етничких скупова. Константно се врши едуковање ромске популације о значају прихватања правила и прописа заједница у којим живе за стварање добре климе међу комшијама и елиминисање предрасуда и стереотипа о ромској популацији.

Проблеми које је потребно превазићи, а који се односе на ромску популацију су: низак ниво образовања, неадекватни услови становања, социјална искљученост, недовољна интегрисаност у модерне токове живота и изузетно мали број запослених.

Роми имају проблема у комуникацији са заједницом због свог социјалног статуса и некадашњег начина живота (просјачења), па постоје предрасуде код припадника других народа. Али кад се једном успостави дијалог са њима, очито је и да се ромска заједница промијенила и еманциповала у односу на ранији период.

У саставу Центра за социјални рад крајем 2012. године отворен је Дневни центар намијењен дјечи и младима који су склони ризичном понашању. Овај центар је отворен у сарадњи с Омбудсманом за дјецу РС. Услуге Дневног центра углавном користе ромска дјеца. Психо-социјални рад са њима обавља стручно особље Центра за социјални рад што доприноси бољој заштити ове осјетљиве категорије становништва.

У октобру 2015. године у Модричи је отворен Дневни центар за дјецу са посебним потребама у којем се пружају услуге дневног боравка дјече и младих са посебним потребама. Редовни корисници услуга Дневног центра су ромска дјеца, са физичким или менталним потешкоћама, па су као таква категорисана као лица са посебним потребама, а која заједно са осталом дјецом свакодневно проводе вријеме у Дневном центру.

Рјешавајући првенствено њихове егзистенцијалне проблеме, истичемо активности на стамбеном збрињавању социјално најугроженијих категорија, улагањима у комуналну и водоводну инфраструктуру, постављењем јавне расвјете и асфалтирањем улица у ромским насељима.

Сва ромска насеља прикључена су на водоводну и канализациону мрежу, а у складу са могућностима пружа им се помоћ у области стамбеног збрињавања (изградња нових објеката или реконструкција постојећих). Већи дио улица у ромским насељима има јавну расвјету.

Општина Модрича је током 2016. и 2017. године реализовала пројекат „Roma Action (РА) – Подршка социјалном укључењу рањивих ромских породица у подручјима погођеним поплавама путем обезбјеђења стамбених јединица и социо-економских мјера са активним учешћем државних и локалних власти као и других интересних група“. Пројекат је реализован уз подршку Хуманитарне међународне организације Hilfswerk Austria International, а партнери на пројекту су „Arbeiter-Samariter-Budn Deutschland (АСБ)“ и Удружење „Кали Сара –РИЦ“. Наведеним пројектом обезбјеђено је 10 стамбених јединица по моделу социјалног становања за социјално најугроженије ромске породице које немају ријешено стамбено питање или живе у неусловним стамбеним јединицама. У питању је изградња двије ламеле са 4 и 6 станова са припадајућом инфраструктуром.

Укупна вриједност инвестиције у Модричи била је: 490.502,68 КМ, а Општина је кроз пројекат обезбједила локацију (земљиште и приступни пут), финансирала све потребне накнаде и дозволе за изградњу и употребу објеката, обезбједила прикључке зграда на припадајућу инфраструктуру, учествовала у избору корисника и примопредаји стамбених јединица корисницима. Учешће општине претворено у новац износило је 83.746,50 КМ.

18. децембра 2017. године извршена је примопредаја станова изабраним корисницима чиме је стамбено збринуто 10 ромских породица, односно 45 чланова домаћинства.

Општина Модрича ће и даље у складу са могућностима радити на стамбено збрињавању угрожених ромских домаћинстава и уређењу комуналне инфраструктуре.

На основу Јавног позива Завода за запошљавање Републике Српске у 2017. години, 3 Рома са подручја општине Модрича добила су средства за самозапошљавање у износу од по 5.000,00 КМ.

Биро Модрича редовно обавјештава припаднике ромске заједнице који су на њиховој евиденцији о актуелним јавним позивима Завода за запошљавање и самозапошљавање, као и о тренутној понуди послова на тржишту рада који одговарају њиховим квалификацијама.

У школској 2016/2017 години 35 Рома је похађало основну школу, а један ученик средњу школу (смјер аутоелектричар), а у школској 2017/2018. години 44 Рома похађа основну школу, а један ученик средњу. Школске 2018/2019 године 40 Рома похађа основну школу, а један ученик је и даље у средњој школи. Сва ромска дјеца бесплатно добијају уџбенике и прибор за школу.

Врло мали број ученика заврши основну школу, а они који заврше у већини случајева не уписују средњу школу. С обзиром на чињеницу да се ромска дјеца тешко опредјељују и за средње образовање, виша и висока школа су тек далеко испред њих.

Када је само стипендирање студената у питању Општина Модрича не прави разлику између ромских и других студената, али до сада нисмо имали пријављених таквих студената.

Првенствено је потребно радити на промјени свијести ромске популације када је здравствена заштита у питању.

Низ едукација о здравом начину живљења и превенцији болести пошто су надлежне здравствене установе утврдиле да ромска популација има високу стопу морталитета и кратак животни вијек (превентивни прегледи, вакцинација, савјетовање нарочито младих мајки).

Здравствену заштиту Роми најчешће остварују пријавом на евиденцију Завода за запошљавање.

Из наведених разлога Општина Модрича је приступила изради Локалног акционог плана за Роме како би унаприједила њихов положај на подручју општине.

4. Методологија

За израду Локалног акционог плана за унапређење положаја ромске популације на подручју општине Модрича именована је Радна група за израду документа. Радну групу су чинили представници сљедећих институција:

1. Душанка Лејић, Општина Модрича
2. Мустафа Мустајбеговић, Општина Модрича
3. Сандра Ђурић, ЈУ Центар за социјални рад Модрича
4. Бранко Симић, ЈЗУ Дом здравља Модрича
5. Љиљана Јовановић, ЈУ ОШ „Свети Сава“ Модрича
6. Тања Симић, ЈУ Ош „Сутјеска“ Модрича
7. Синиша Бабић, ЈУ СШЦ „Јован Цвијић“ Модрича
8. Драгиња Митровић, Завод за запошљавање РС, Биро Модрича
9. Един Шабановић, Полицијска станица Модрича
10. Мурис Чамцић, МЗ Модрича 2

Задатак именоване Радне групе био је да у складу са одредбама позитивних законских прописа који регулишу положај националних мањина израде Локални акциони план у циљу сагледавања стања и дефинисања стратешких праваца дјеловања општине Модрича у сврху унапређења положаја ромске популације на подручју општине.

Радна група се састала више пута уз савјетодавну подршку Министарства за људска права и избјеглице БиХ и Мисије ОСЦЕ и присуство ромских представника са подручја општине, а као полазну основу за анализу стања креирала је упитник за испитивање потреба ромских породица. Подјелу, анализу и обраду упитника извршили су представници Центра за социјални рад Модрича и представници ромске заједнице (Фехратовић Сабир и Аљић Рагиб). Они су обишли све ромске породице на подручју општине Модрича и обавили разговор са носиоцима породичног домаћинства или пунољетним члановима домаћинства те су на основу непосредног увида у стање на терену и предочену документацију утврдили сљедеће чињенично стање:

-

- Ромске породице у Модричи живе на подручју које припада урбаном дијелу општине Модрича, и то у МЗ Модрича 1 и Модрича 2, или у ул. Козарачка- познато као насеље Стражевац, те улицама Карађорђева, Петра Кочића, Новосадска и Светосавска.
- Да су на горе описаним локалитетима евидентирани 74 породице.
- Да су сви пунољетни чланови имали идентификационе документе.
- Да су као најприоритетније проблеме истакли: незапосленост, сиромаштво, лоше стамбене услове, мањак животног простора, немогућност проналаска сталног запослења, предрасуде, лошу путну инфраструктуру, недостатак регулисаног одвоза смећа на Стражевцу, те потешкоће око оснивања удружења јер су изгубили повјерење у евентуално изабране представнике Рома.
- Да значајан број дјеце не похађа наставу, а родитељи то правдају чињеницом да дјеца не желе ићи, тешком материјалном ситуацијом, а стекао се утисак да ни родитељи нису довољно освијештени о потребама и значају, као и законској обавезности образовања, три породице чекају на документе из Њемачке како би дјеца наставила редовно образовање.
- Да су код већег броја стамбених јединица у којима живе Роми неријешени имовинско-правни односи, те нису у могућности легализовати објекте у којим станују те обезбиједити неопходне прикључке (струја, вода), па је присутан ризик од избијања пожара.
- Све породице имају регулисано здравствено осигурање.
- Само једна породица има регистровану дјелатност сакупљања секундарних сировина, док су сви остали пунољетни евидентирани Роми незапослени, а сви млади су, према личним наводима, заинтересовани за запошљавање.

5. Циљеви за унапређење положаја ромске популације по дефинисаним областима

5.1. образовање

Подршка образовању Рома је од суштинског значаја у борби против сиромаштва, за интегрисање Рома у образовни систем, те је посебно важна изградња свијести о неопходности и важности образовања.

На подручју општине Модрича Роми похађају ЈУ ОШ „Свети Сава“ јер сва ромска насеља гравитирају ка тој школи. У наставни процес је укључено 40 Рома од укупно 951 ученика и то:

Разред	Број ученика
Први разред	8
Други разред	14
Трећи разред	4
Четврти разред	7
Пети разред	0
Шести разред	1
Седми разред	0
Осми разред	1
Девети разред	5
Укупно:	40

Поред наставних ОШ „Свети Сава“ подстиче ромску дјецу да се укључују и у ваннаставне активности: у ритмичкој секцији је 5 ученица, у хорској секцији 3 ученика и ликовној секцији једна ученица.

У случају проблема у савладавњу градива школа подстиче ученике на похађање допунске наставе. Континуирано се родитељима пружају информације о важности редовног похађања наставе, јер ученици пропуштају градиво па га отежано савладавају.

Такође, битно је истаћи да се врши редовно упознавање ромске заједнице о важности уписа у први разред, а у случајевима пресељења скреће им се пажња на важност наставка школовања и пријављивања у постојеће школе.

У ЈУ СШЦ „Јован Цвијић“ Модрича један ученик ромске националности похађа наставу (трећи разред), али се тај ученик од ове године не изјашњава као припадник националне мањине, него као припадник конститутивног народа.

Приоритетни циљеви за рјешавање у овој области:

- Веће укључивање ромске дјеце у школске активности;
- Подстицање ромске популације за наставак школовања (средња школа, факултет);
- Едуковање родитеља дјеце ромске националности о потреби укључивања дјеце у образовни систем.

5.2. Запошљавање

Запошљавање је свакако најбољи пут изласка из сиромаштва и економске искључености што се постиже посебним програмима обуке, доквалификације и преквалификације, али и подршком за самостално обављање дјелатности.

Према подацима Завода за запошљавање РС – Биро Модрича на евиденцији незапослених лица налази се 165 особа ромске припадности. Од тог броја само 10 лица активно тражи посао док остали користе услуге Бироа због остваривања права на здравствену заштиту. У Бироу су истакли да је највећи проблем када су у питању Роми нередовно јављање због чега су често приморани да их бришу са евиденције.

Приоритетни циљеви за рјешавање у овој области:

- Анимирање Рома за учешће у програмима запошљавања и samozapoшљавања;
- Постизање одговарајућег степена образовања и стручности прилагођених потребама тржишта рада (доквалификација и преквалификација);

- Успостављање базе података о образовној структури, квалификованости и радној способности незапослених Рома;

- Обука за писање пословног плана и покретање сопственог бизниса.

5.3. Просторно уређење, становање и заштита околине

Стамбени објекти у којима живе Роми су често неадекватни за становање. То су објекти који ни по квалитету, ни по димензијама не могу задовољити потребе станара. Због неријешених имовинско-правних односа не постоји могућност легализације стамбених објеката па самим тим и немогућност прикључења објеката на комуналну инфраструктуру.

С обзиром на чињеницу да се Роми највише баве прикупљањем секундарних сировина у многим ромским насељима није организован одвоз и одлагање/прикупљање комуналног отпада што представља потенцијалан извор заразних болести. Најчешћи разлог за то је превелика количина отпада коју припадници ромске заједнице довозе са других локација у циљу селекције прикупљеног отпада.

У насељу Стражевац и улицама Новосадска и Светосавска велики проблем представља путна инфраструктура (макадам) јер се становништво жали на прашину љети, а на локве и воду зими.

Приоритетни циљеви за рјешавање у овој области:

- Изградња и санација стамбених објеката за Роме;
- Реконструкција путне инфраструктуре;
- Организовање акција чишћења терена од отпада;
- Легализација објеката у којима живе Роми.

5.4. Укључивање Рома у друштвени живот

Већина ромских породица је спријечена да учествује у економским, друштвеним и културним токовима због високе стопе социјалне искључености. Резултат овог стања су сиромаштво и недостатак основних могућности за образовање и запослење. Ово директно утиче на смањење могућности за остваривање прихода, учешће у друштвеним догађајима или другим активностима у заједници.

Када су у питању проблеми Рома чини се да се ради о магичном кругу у којем су проблеми повезани и тешко је установити шта је првобитни узрок. Основне карике тог зачараног круга су свакако ниско образовање, које узрокује мање шансе за запослење, то опет води већем сиромаштву, лошим условима за живот, што доприноси дискриминацији и тако у круг. Нарочито су угрожени млади Роми. Примјетно је да се мањи број Рома школује, да су понекад дискриминисани како од вршњака, тако и од послодаваца. Њихов напредак понекад је успорен и од родитеља који судбину своје дјеце посматрају кроз свој живот, те не подстичу или чак спречавају младе да се школују.

Чињеница је да је посљедних година стање ромске заједнице знатно унапријеђено захваљујући бројним реализованим пројектима. Роми су укључени у тај процес путем ромских невладиних организација и ромских заједница, односно савјета мјесних заједница и капиталних инвестиција општине. На подручју општине не постоји регистровано удружење грађана које се искључиво бави питањима Рома, а Роми немају ни свог представника у органима власти на локалном нивоу.

Приоритетни циљеви за рјешавање у овој области:

- Формирање удружења Рома;
- Едукативне радионице;
- Организовање културних манифестација за Роме;
- Подизање нивоа свијести о значају превентивне здравствене заштите кроз организовање превентивних здравствених прегледа.

6. Табеларни преглед дефинисаних циљева

Област: образовање					
Циљеви	Потребна средства	Извори финансирања	Период реализације	Индикатор успјешности	Одговорност
Веће укључивање ромске дјеце у школске активности	Трошкови превоза на такмичења	Министарства Школе Општина	2019 2020 2021 2022 2023	Повећан број ромске дјеце укључен у школске активности	Школе Невладине организације
Подстицање ромске популације за наставак школовања (средња школа, факултет)	Стипендије Трошкови превоза Трошкови одржавања мотивационих радионица	Министарства Школе Општина Фондови за финансирање школовања	2020 2021 2022 2023	Повећан број ромске дјеце укључен у систем средњег и високог образовања	Школе Невладине организације
Едуковање родитеља дјеце ромске националности о потреби укључивања дјеце у образовни систем	Трошкови одржавања радионица	Министарства Школе Центар за социјални рад Потенцијални донатори	2020 2021 2022 2023	Број одржаних радионица	Школе Центар за социјални рад Невладине организације
Побољшање услова за безбиједан долазак ромске дјеце у школу	Средства за одржавање тротоара и за изградњу бициклистичких стаза	Министарства Општина Потенцијални донатори	2021 2022 2023	Површина уређених локација за безбједно кртање пјешака	Општина Мјесна заједница Ромска заједница

Област: Запошљавање					
Циљеви	Потребна средства	Извори финансирања	Период реализације	Индикатор успјешности	Одговорност
Анимирање Рома за учешће у програмима запошљавања и самозапошљавања	Средства за покретање бизниса	Министарства Завод за запошљавање Развојне агенције Привредне коморе	2019 2020 2021 2022 2023	Повећан број запослених Рома	Завод за запошљавање Медији
Постизање одговарајућег степена образовања и стручности прилагођених потребама тржишта рада	Трошкови доквалификације и преквалификације	Министарства Завод за запошљавање Завод за образовање одраслих Донатори	2020 2021 2022 2023	Повећана конкурентност ромске популације на тржишту рада	Завод за запошљавање Завод за образовање одраслих Невладине организације
Успостављање базе података о образовној структури, квалификованости и радној способности незапослених Рома	Трошкови прикупљања података	Министарства Завод за запошљавање Невладине организације	2020 2021 2022 2023	Израђена база података	Невладине организације Завод за запошљавање
Обука за писање пословног плана и покретање сопственог бизниса	Трошкови одржавања обуке	Министарства Општина Развојна агенција Завод за запошљавање Невладине организације	2019 2020 2021 2022 2023	Број особа који је успјешно прошао обуку	Општина Развојна агенција Завод за запошљавање Невладине организације

Област: Просторно уређење, становање и заштита околине					
Циљеви	Потребна средства	Извори финансирања	Период реализације	Индикатор успјешности	Одговорност
Изградња и санација стамбених објеката за Роме	Средства за изградњу или санацију стамбених објеката	Министарства Општина Донатори	2019 2020 2021 2022 2023	Број новоизграђених или санираних објеката у којима станују Роми	Општина Ромска заједница Извођачи радова Донатори
Реконструкција путне инфраструктуре	Средства за реконструкцију путева	Министарства Општина Донатори	2019 2020 2021 2022 2023	Површина асфалтираних и санираних путева	Општина Ромска заједница Извођачи радова Донатори
Легализација објеката у којима живе Роми	Средства за прибављање потребних дозвола и сагласности	Министарства Општина Донатори	2020 2021 2022 2023	Број покренутих поступака легализације	Општина Невладине организације Ромска заједница
Организовање акција чишћења терена од отпада	Средства за чишћење и одвоз смећа	Министарства Општина Невладине организације Донатори Комунално предузеће	2020 2021 2022 2023	Површине очишћење од смећа и кабастог отпада	Општина Невладине организације Ромска заједница Комунално предузеће

Област: Укључивање Рома у друштвени живот					
Циљеви	Потребна средства	Извори финансирања	Период реализације	Индикатор успјешности	Одговорност
Формирање удружења Рома	Средства за регистрацију удружења грађана Канцеларијски простор	Министарства Општина Донатори	2020	Регистровано удружење грађана	Невладина организација
Едукативне радионице	Трошкови одржавања радионица	Министарства Невладине организације	2020 2021 2022 2023	Број одржаних радионица	Невладине организације
Подизање нивоа свијести о значају превентивне здравствене заштите кроз организоване здравствене прегледе	Трошкови прегледа пацијената	Министарства Институт за јавно здравство Дом здравља Невладине организације	2020 2021 2022 2023	Број пацијената обухваћен превентивним здравственим прегледима	Институт за јавно здравство Дом здравља Невладине организације
Организовање културних манифестација за Роме	Трошкови одржавања манифестација	Министарства Општина Невладине организације	2021 2022 2023	Број посјетилаца	Невладине организације (КУД-ови, музичка друштва, позоришне групе и сл.)

7. Мониторинг и праћење реализације Локалног акционог плана

Мониторинг и праћење остваривања постављених циљева представља систем за мјерење напретка реализације постављених циљева, односно представља иницијативу за предузимање правовремених мјера у циљу евентуалних корекција, те оцјењивање свеукупне успјешности реализације Локалног акционог плана за унапређење положаја ромске популације.

Праћење подразумијева систем прикупљања и обраде података у сврху упоређивања постигнутих резултата са планираним.

Мониторинг се заснива на резултатима праћења и даје свеукупну оцјену постављених циљева.

Постављеним циљевима у Акционом плану настоји се осигурати свеобухватан приступ утемељен на међусобној повезаности интервенција у различитим подручјима, односно областима дјеловања. Овакав приступ захтијева добру кородинисаност различитих тијела и сектора, али и активну укљученост саме ромске заједнице.

Постављени су и индикатори успјешности који ће омогућити праћење имплементације и провођења дефинисаних циљева како би се омогућила правовремена процјена постигнућа, те управљање процесом укључивања ромске заједнице у свим процесима обухваћеним Акционим планом.

Ово подразумијева бољу вертикалну и хоризонталну повезаност свих учесника у провођењу циљева, на свим нивоима, те успостављање учинковите међусобне комуникације и координације и повезано, циљано и усклађено међусекторско дјеловање на локалном нивоу.